
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

היסטוריה ותאוריה של תרבות הצריכה באירופה: בין דיכוי לשחרור -
54651

תאריך עדכון אחרון 18-02-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית בלימודי אירופה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): יובל טל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yuval.tal@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
ד"ר יובל טל

תאור כללי של הקורס:

הדברים שאנחנו צורכים משפיעים על חיי היומיום שלנו ועל מי שאנחנו. הדברים החומריים בהם אנחנו עושים שימוש - אוכל, לבוש, כלי בית, מכשירי חשמל - תכני הבידור שאנחנו צורכים - ספורט, נטפליקס, הופעות - כמו גם הדברים המופשטים בהם אנו חושקים - מעמד, כבוד, הגשמה עצמית, מין, אהבה - מופיעים בחיינו או מקבלים בהם ביטוי דרך פעולת הצריכה. תרבות הצריכה מעצבת את הרצון או את תחושת הצורך שלנו לרכוש דברים ובמידה כזו או אחרת משפיעה גם על הרצונות והמאויים העמוקים ביותר שלנו. בקורס זה נבחן את ההיסטוריה של תרבות הצריכה ואת התהליכים ההיסטוריים שהפכו אותה לעוגן חברתי ותרבותי באירופה המודרנית. הקורס יתבסס על קריאה צמודה של טקסטים פילוסופיים, הגות פוליטית, וביקורת חברתית ותרבותית של אינטלקטואלים. ות מרכזיים. ות באירופה מהמאה התשע העשרה ועד ימינו אנו. דרך קריאה בטקסטים של מרקס, אדורנו, בורדייה, מרקוזה, דה בובואר, ואחרים. ות, נדון בזיקה ובהשפעה של צריכה ותרבות הצריכה על סוגיות פוליטיות ועל מבנים חברתיים ותרבותיים כמו קפיטליזם ואי-שוויון מעמדי, ליברליזם ודמוקרטיה, פשיזם וסמכותניות, ומגדר ומיניות. לאורך הקורס נדון בשאלה האם תרבות הצריכה מהווה גורם משחרר ומאפשר או גורם מדכא המגביל את החופש ואת ההזדמנויות החברתיות של בני האדם בחברה המודרנית.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
n/a

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

נושאי הקורס □□□□□□□□

1. מבוא

2. סחורות וקפיטליזם

Karl Marx, *Capital, Volume I* (1867), pp. 163-186 ("The Fetishism of Commodities and the Secret Thereof").

3. צריכה, מעמד, וסטטוס חברתי

Pierre Bourdieu, *Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste* (1979), pp.

- 1-20.
4. תרבות הצריכה והמודרניות
Walter Benjamin, The Arcades Project (1927-1940), pp. 3-29 (Excerpts on "Capitalism as Religion" and "Flâneur").
5. צרכים כוזבים I: תעשיית התרבות ותקשורת ההמונים
Theodor W. Adorno & Max Horkheimer, Dialectic of Enlightenment (1944), pp. 94-136 ("The Culture Industry: Enlightenment as Mass Deception").
6. צרכים כוזבים II: תרבות הצריכה והחברה הפטריארכלית
Simon de Beauvoir, The Second Sex (1949), Book Two, Third Section
7. תרבות הצריכה כשדה סמיוטי
Jean Baudrillard, The Consumer Society (1970), pp. 25-49.
8. צריכה כפוליטיקה של התנגדות I: נשים
Rosalind Coward, Female Desire: Women's Sexuality Today (1984), Part I: The Look
9. צריכה כפוליטיקה של התנגדות II: מרחבים עירוניים
Michel de Certeau, The Practice of Everyday Life (1980), "Spatial Practices"
10. צריכה כפוליטיקה של התנגדות III: מיעוטים אתניים וגזעיים
Bell Hooks, Black Looks: Race and Representation (1992), Chapter 2+3
11. תרבות הצריכה והגלובליזציה
Naomi Klein, No Logo (1999), "No Space"
12. צריכה וזהות במאה העשרים ואחת
Zygmunt Bauman, Consuming Life (2007), Ch. 1+2
13. תרבות הצריכה בעידן המדיה הדיגיטלית והרשתות החברתיות
Zuboff, Shoshana. "Big other: surveillance capitalism and the prospects of an information civilization." Journal of information technology 30, no. 1 (2015): 75-89

חומר חובה לקריאה:

נושאי הקורס □□□□□□□□

1. מבוא
2. סחורות וקפיטליזם
Karl Marx, Capital, Volume I (1867), pp. 163-186 ("The Fetishism of Commodities and the Secret Thereof").
3. צריכה, מעמד, וסטטוס חברתי
Pierre Bourdieu, Distinction: A Social Critique of the Judgment of Taste (1979), pp. 1-20.
4. תרבות הצריכה והמודרניות

-
- Walter Benjamin, *The Arcades Project (1927–1940)*, pp. 3–29 (Excerpts on "Capitalism as Religion" and "Flâneur").
5. צרכים כוזבים I: תעשיית התרבות ותקשורת המונים
Theodor W. Adorno & Max Horkheimer, *Dialectic of Enlightenment (1944)*, pp. 94–136 ("The Culture Industry: Enlightenment as Mass Deception").
6. צרכים כוזבים II: תרבות הצריכה והחברה הפטריארכלית
Simon de Beauvoir, *The Second Sex (1949)*, Book Two, Third Section
7. תרבות הצריכה כשדה סמיוטי
Jean Baudrillard, *The Consumer Society (1970)*, pp. 25–49.
8. צריכה כפוליטיקה של התנגדות I: נשים
Rosalind Coward, *Female Desire: Women's Sexuality Today (1984)*, Part I: The Look
9. צריכה כפוליטיקה של התנגדות II: מרחבים עירוניים
Michel de Certeau, *The Practice of Everyday Life (1980)*, "Spatial Practices"
10. צריכה כפוליטיקה של התנגדות III: מיעוטים אתניים וגזעיים
Bell Hooks, *Black Looks: Race and Representation (1992)*, Chapter 2+3
11. תרבות הצריכה והגלובליזציה
Naomi Klein, *No Logo (1999)*, "No Space"
12. צריכה וזהות במאה העשרים ואחת
Zygmunt Bauman, *Consuming Life (2007)*, Ch. 1+2
13. תרבות הצריכה בעידן המדיה הדיגיטלית והרשתות החברתיות
Zuboff, Shoshana. "Big other: surveillance capitalism and the prospects of an information civilization." *Journal of information technology* 30, no. 1 (2015): 75-89

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 15 %
נוכחות / השתתפות בסיוור 15 %

מידע נוסף / הערות: